Sammanfattning

Promemorian innehåller förslag till ändringar i sametingslagen (1992:1433). Förslaget rör förutsättningarna för att bevilja Sametingets ledamöter förmåner och då särskilt pension.

I promemorian föreslås att det i sametingslagen införs en särskild bestämmelse om att Sametinget har rätt att besluta om skäliga ekonomiska förmåner för ledamöter och ersättare i Sametinget.

Promemorian innehåller vidare en redogörelse för praktiska förutsättningar och kostnader förknippade med en pensionslösning för förtroendevalda i Sametinget som fullgör uppdrag på heltid eller betydande del av heltid.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

Sammanfattning **1**

1 Författningsförslag **5**

2 Bakgrund **7**

3 Reglering av ekonomiska förmåner **9**

3.1 Bakgrund 9

3.2 Överväganden och förslag 9

4 Pensionsbestämmelser för andra grupper av förtroendevalda **13**

5 Praktiska förutsättningar för en pensionslösning **17**

5.1 Hantering av kostnader 17

5.2 Administrativ hantering 18

6 Pensionskostnader **21**

6.1 Inledning 21

6.2 Kostnader för en pensionslösning liknande den som gäller för kommunala förtroendevalda 22

6.3 Kostnader för en pensionslösning liknande den som gäller för riksdagsledamöter 23

7 Ikraftträdande **25**

8 Ekonomiska och andra konsekvenser **27**

9 Författningskommentar **29**

1 Författningsförslag

Förslag till lag om ändring i sametingslagen (1992:1433)

Härigenom föreskrivs att det i sametingslagen (1992:1433) ska införas en ny paragraf, 3 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	2 kap.
	3 b §
	Sametinget får besluta om skäliga ekonomiska förmåner för ledamöter och ersättare.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

2. Lagen tillämpas inte på förmåner som har intjänats före ikraftträdandet.

2 Bakgrund

Sametinget inkom i juni 2014 med en hemställan till regeringen om att förtroendevalda i Sametinget ska ha rätt till tjänstepension. I maj 2017 har Sametinget ändrat sin tidigare hemställan på så sätt att den endast omfattar hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda i Sametinget.

Bestämmelser om Sametinget finns i sametingslagen (1992:1433). Sametinget är både en statlig förvaltningsmyndighet under regeringen och ett samiskt folkvalt organ. Det följer inget krav av regeringsformen att reglera Sametingets verksamhet i lag även om så skett genom sametingslagen. Frågan om reglering av Sametingets uppgifter behandlas i förslag till Nordisk samekonvention (NSK). Av artikel 12 i NSK framgår att Sametingets uppgifter ska fastställas i lag. Förhandlingarna avseende NSK avslutades i januari 2017 och förhandlingsdelegationerna paraferade en överenskommen konventionstext för undertecknande och ratificering av de tre staterna. Nordisk samekonvention ska nu föreläggas de tre nordiska sametingen.

I sametingslagen finns inga bestämmelser om ekonomiska förmåner till förtroendevalda utan endast en bestämmelse om att ledamöter i Sametinget har rätt till ledighet från anställningar för att fullgöra uppdragen i Sametingets organ (2 kap. 3 a §). Frågan om förmåner till de förtroendevalda har inte heller varit föremål för några överväganden i förarbetena.

Sametinget har utfärdat riktlinjer i fråga om resor och ersättningar för de förtroendevalda i Sametinget. I dessa riktlinjer framgår bl.a. ersättningsbestämmelser, årsarvoden och dagsarvoden.

I promemorian behandlas följande frågor:

- Frågan om det är lämpligt att införa en reglering i sametingslagen av förmåner, inklusive pension för förtroendevalda som fullgör uppdrag i Sametinget på heltid eller betydande del av heltid[1].
- Sametingets möjligheter och förutsättningar för att teckna pensionsförsäkringar för berörda förtroendevalda, fastställa pensionsvillkor och välja försäkringsgivare.
- Författningsförslag eller förslag till andra åtgärder som föranleds av övervägandena.
- Kostnader för pensioner för de förtroendevalda som fullgör uppdrag i Sametinget på heltid eller betydande del av heltid.

[1] Med betydande del av heltid avses uppdrag som omfattar minst 40 procent av en heltid vilket överensstämmer med den betydelse begreppet har i kommunallagen (prop. 1990/91:117 s. 169).

3 Reglering av ekonomiska förmåner

3.1 Bakgrund

Frågan om förmåner till Sametingets ledamöter har inte behandlats i sametingslagen eller dess förarbeten. Sametinget har däremot beslutat om riktlinjer i fråga om resor och ersättningar för förtroendevalda i Sametinget.

Andra grupper av förtroendevalda har särskilda regleringar gällande förmåner. Riksdagsledamöterna har t.ex. en särskild reglering av ersättningar i lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter. De förtroendevalda i kommuner har en reglering om ekonomiska förmåner inkl. pension i 4 kap. 12–15 a §§ kommunallagen (1991:900). I den nya kommunallagen (2017:725) som träder i kraft den 1 januari 2018 finns motsvarande bestämmelser i 4 kap. 12–18 §§ som till stor del överensstämmer med den nuvarande regleringen.

3.2 Överväganden och förslag

Förslag: Det införs en bestämmelse i sametingslagen om att Sametinget har rätt att besluta om skäliga ekonomiska förmåner för ledamöter och ersättare.
Bedömning: Bestämmelsen bör inte i detalj reglera vilka förmåner som kan komma i fråga och förutsättningarna för förmåner.

Skälen för förslaget och bedömningen

Det är lämpligt att införa en reglering i sametingslagen av ekonomiska förmåner till de förtroendevalda

Varken sametingslagen eller förordningen (2009:1395) med instruktion för Sametinget innehåller några bestämmelser gällande ekonomiska förmåner för förtroendevalda.

Sametingets verksamhet är i huvudsak anslagsfinansierad. Enligt regleringsbrevet för 2017 disponerar Sametinget ett förvaltningsanslag på drygt 45 miljoner kronor (utgiftsområde 1 Rikets styrelse anslaget 3:1 *Sametinget*). Varken i regleringsbrevet för Sametinget för 2017 eller i regleringsbrev för tidigare år finns någon inskränkning som innebär att förvaltningsanslaget inte får användas till ekonomiska förmåner åt de förtroendevalda. Sametinget har också sedan det bildades rent faktiskt beslutat om sådana förmåner genom riktlinjer i fråga om resor och ersättning för förtroendevalda i Sametinget. Det kan i sammanhanget noteras att Riksrevisionen aldrig haft några anmärkningar gällande Sametingets hantering av ekonomiska förmåner för deltagande i själva Sametinget[2].

Mot ovanstående bakgrund bedöms det inte finnas något hinder mot att Sametinget beslutar om ekonomiska förmåner utan något uttryckligt stöd i lag för detta.

Redan i dag står det således Sametinget fritt att besluta om ekonomiska villkor och förmåner för förtroendevalda. Vad särskilt gäller pension är även denna en ekonomisk förmån varför Sametinget redan i dagsläget skulle kunna besluta även om pension till förtroendevalda.

För att tydliggöra att Sametinget likt kommunala beslutande församlingar och riksdagen har rätt att besluta om ekonomiska förmåner för sina förtroendevalda kan det vara värdefullt att uttrycka detta i sametingslagen. Sametingets ledamöter kommer då att behandlas lika som andra förtroendevalda när det gäller regleringen av de ekonomiska förmåner som följer med uppdraget. Genom att det införs en reglering om ekonomiska förmåner

[2] Synpunkter har dock framförts när det beslutats om mötesersättningar till personer i andra organisationer än Sametinget, Riksrevisionens revisionsberättelse för Sametinget 2016.

klargörs också att Sametinget har rätt att besluta om pension till förtroendevalda.

Utformningen av en reglering

Både kommunallagen och lagen om ersättning till riksdagens ledamöter innehåller relativt detaljerade bestämmelser om förmåner. För riksdagens del är själva utformningen av förmånerna reglerad i lag, medan det i kommunallagen anges vilka former av ersättningar som kan utges.

Som konstaterats ovan har Sametinget redan i dag möjlighet att besluta om ekonomiska förmåner. Det finns inget skäl för att i en bestämmelse begränsa denna rätt och på så sätt inskränka Sametingets beslutanderätt. En detaljerad reglering av ekonomiska förmåner skulle förta en viss del av Sametingets självbestämmande när det gäller att självt kunna utforma närmare bestämmelser som är ändamålsenliga för den egna verksamheten. En bestämmelse rörande ekonomiska förmåner bör därför inte innehålla några detaljregleringar varken vad gäller vilka ekonomiska förmåner som kan komma i fråga eller nivån på förmåner. Dock bör det på motsvarande sätt som för förtroendevalda i kommuner (4 kap. 12–16 §§ kommunallagen) anges att det ska vara fråga om skäliga ekonomiska förmåner. Det innebär att förmånerna varken får vara för låga eller för höga i förhållande till denna skälighetsnorm.

Vad särskilt gäller pensioner kan konstateras att Sametingets hemställan avser hel- eller deltidsarvoderade. I kommunallagen finns inga begränsningar gällande att kunna besluta om pension även för andra förtroendevalda. För att inte begränsa Sametingets beslutanderätt och för att skapa en överensstämmelse med de kommunala bestämmelserna bör en bestämmelse inte peka ut vilka förtroendevalda som kan få rätt till pension. Genom att det överlåts till Sametinget att besluta om pensionsvillkor blir förutsättningarna liknande dem som finns för andra förtroendevalda politiker. Riksdagen har i lagform beslutat om pensionsvillkor för riksdagsledamöterna och de olika kommunerna beslutar om pensionsvillkor för sina förtroendevalda politiker.

De riktlinjer som Sametinget i dag har gällande förmåner är beslutade av Sametinget och inte av t.ex. dess styrelse. Detta

överensstämmer väl med den kommunala regleringen där det är kommunfullmäktige som beslutar om riktlinjer gällande ersättningar. Det är också riksdagen som i lagform beslutat om ersättningar till riksdagsledamöterna. I överensstämmelse med detta bör det av en bestämmelse framgå att det är Sametinget som får besluta om ekonomiska förmåner.

För att en bestämmelse ska inkludera de olika former av förmåner som kan utgå bör begreppet ekonomiska förmåner användas. Detta begrepp har ett brett betydelseområde.

Ett alternativ vore att ange att Sametinget får besluta om ersättningar. Det skulle anknyta till lagen om ersättning till riksdagens ledamöter. Med beaktande av att den lagen i sitt innehåll är mycket mer detaljerad än sametingslagen och utförligt redovisar vilka ersättningar som kan utgå bedöms detta uttryck dock passa språkligt mindre väl i en reglering som inte är lika detaljrik som riksdagens.

Begreppet ekonomisk förmån används i den nya kommunallagen (4 kap. 12 och 18 §§) för att bl.a. beteckna pension (prop. 2016/17:171 s. 316). Att Sametinget kan besluta om pension för förtroendevalda behöver därför inte framgå särskilt.

Andra slags ekonomiska förmåner än pension som kan utgå till de förtroendevalda kan avse bl.a. arvode och reseersättning. Det kan även t.ex. handla om ersättning för kostnader för barntillsyn som uppkommer när förtroendevalda i Sametinget fullgör sina uppdrag.

4 Pensionsbestämmelser för andra grupper av förtroendevalda

Sametingets hemställan avser frågan om tjänstepensioner åt förtroendevalda i Sametinget.

Det finns i Sverige ingen lagfäst definition av vad som utgör en tjänstepension. I inkomstskattelagen (1999:1229) tas dock som utgångspunkt att med tjänstepension avses en utfästelse från en arbetsgivare, dvs. att det finns ett anställningsförhållande (28 och 58 kap.). Även den svenska standarden pensionstermer (SS40000:2014) utgår från att tjänstepension härrör från en avsättning från en arbetsgivare. Det är också rent språkligt en förutsättning för en tjänstepension att det föreligger en tjänst, dvs. en anställning.

Då det inte föreligger ett anställningsförhållande är det i sig inte möjligt att besluta om tjänstepension för Sametingets förtroendevalda. Detta innebär dock inte att det saknas förutsättningar för att besluta om motsvarande pensionsvillkor som för en tjänstepension, något som också gjorts för andra grupper av förtroendevalda, där pensionssystemet för riksdagsledamöter i stora delar efterliknar det tidigare gällande statliga pensionsavtalet PA 03 och det förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda som tagits fram av Sveriges Kommuner och Landsting (OPF-KL[3]) som i huvudsak bygger på det kommunala pensionsavtalet AKAP-KL[4].

Antingen systemet för riksdagsledamöterna eller det för kommunalt förtroendevalda torde kunna tjäna som lämplig

[3] Förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL).
[4] Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension (AKAP-KL).

utgångspunkt för Sametinget när Sametinget beslutar om pensionsvillkor.

Pensioner åt riksdagens ledamöter

Riksdagens ledamöter är inte arbetstagare i arbetsrättslig bemärkelse, utan är arvoderade uppdragstagare. Pensionsförmåner med anledning av en riksdagsledamots uppdrag, inklusive ålderspension, regleras i lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter.

Ålderspensionen för riksdagsledamöterna är förmånsbestämd, dvs. den är till sin storlek garanterad till en viss del av arvodet. Ålderspensionen beräknas på ett underlag som utgörs av utbetalt arvode. Pensionsrätten beräknas med 0,72 procent för inkomster som, omräknat till helår, inte överstiger 7,5 inkomstbasbelopp och 2,40 procent för inkomstdelar över denna nivå, dock högst 30 inkomstbasbelopp. Intjänade pensionsrätter omräknas med förändringen av inkomstindex fram till pensioneringen.

Vid utbetalning av pensionen utgörs det inledande pensionsbeloppet av pensionsrätterna med tillägg av en framtida årlig inkomsttillväxt på 1,6 procent. Pensionsbeloppet räknas därefter årligen om med förändringen av inkomstindex utöver 1,6 procentenheter.

Förutom ålderspension har ledamöterna rätt till sjukpension och efterlevandeskydd.

Statens tjänstepensionsverk (SPV) administrerar pensionsförmånerna till riksdagens ledamöter.

Pensioner åt kommunalt förtroendevalda

Även förtroendevalda i kommun och landsting är arvoderade uppdragstagare. De har inte rätt till kollektivavtalad pension utan omfattas av särskilda bestämmelser om pension. Det är de olika politiska beslutande församlingarna som beslutar om pensionsvillkor för sina förtroendevalda. Det vanligast förekommande är att kommuner och landsting beslutar att tillämpa OPF-KL eller bestämmelser som i stort överensstämmer med dessa.

Ålderspensionen enligt OPF-KL är premiebestämd och avgiften grundar sig på en procentuell andel av de förtroendevaldas arvoden. För arvoden upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp utgör avgiften 4,5 procent och för arvoden överstigande 7,5 inkomstbasbelopp utgör avgiften 30 procent. Dessa årliga avgifter utgör pensionsbehållningen för den förtroendevalde och behållningen räknas upp med förändringen av inkomstbasbeloppet. Ålderspension tjänas in av alla oavsett av omfattningen av en förtroendevalds uppdrag.

För förtroendevalda som har uppdrag på heltid eller betydande del av heltid finns också rätt till sjukpension och familjeskydd vilket utgör ett efterlevandeskydd.

5 Praktiska förutsättningar för en pensionslösning

Med förslaget att det i sametingslagen ska klargöras att Sametinget har rätt att besluta om en eventuell pensionslösning för de förtroendevalda följer också att Sametinget måste välja formen för hanteringen av en eventuell pensionsutfästelse både avseende kostnader för pensioner och den administrativa hanteringen av pensioner.

5.1 Hantering av kostnader

Det finns inget hinder mot att Sametinget hanterar en pensionsutfästelse helt på egen hand, dvs. att Sametinget beräknar och betalar ut de pensionsförmåner som faller ut. För att uppnå en större förutsägbarhet och tidsmässigt jämnare fördelning av kostnaderna skulle ett alternativ dock kunna vara att genom en försäkringslösning bekosta hela eller delar av ett pensionsåtagande genom periodiska betalningar av premier.

Det är inte möjligt för Sametinget att bygga en pensionslösning på en tjänstepensionsförsäkring eftersom en sådan lösning förutsätter att det föreligger ett anställningsförhållande. Det är däremot möjligt att försäkringsmässigt uppnå ungefärligen samma resultat genom en kapitalförsäkring.

Det föreligger inget formellt hinder för en myndighet att skaffa en kapitalförsäkring.

En kapitalförsäkring i pensionssyfte ligger utanför Kammarkollegiets statliga försäkringsverksamhet. Det bedöms därför inte möjligt att åstadkomma en statlig försäkringslösning varför Sametinget, om det väljer en försäkringslösning, måste finna denna på den privata marknaden.

Om en extern försäkringsgivare ska väljas krävs ett upphandlingsförfarande. Med beaktande av att det rör sig om ett fåtal individer kommer med säkerhet värdet på upphandlingen att hamna under gränsen för direktupphandling.

Det finns på försäkringsmarknaden i dagsläget i vart fall en försäkringslösning som helt motsvarar det kommunala systemet. Det finns också möjligheten att åstadkomma liknande lösningar som den kommunala.

Vad gäller ett system motsvarande riksdagens finns i dagsläget inga motsvarigheter på försäkringsmarknaden. Detta har sin förklaring i att riksdagens system i sin helhet administreras av SPV varför det helt enkelt saknas en marknad för sådana lösningar. Det bedöms dock som möjligt att vid en upphandling av försäkringsgivare åstadkomma en lösning som i stora drag motsvarar riksdagsledamöternas pensionssystem.

5.2 Administrativ hantering

Förutom att hantera kostnaderna för en pensionslösning måste Sametinget också ha en fungerande hantering av en rad andra frågor. Beroende på hur kostnaderna hanteras måste t.ex. värdet på pensionerna beräknas, pensionsansökningar behandlas och det måste föras register över nuvarande och tidigare förtroendevalda samt ges information till dessa. Sametinget kan antingen hantera de administrativa frågorna på egen hand eller, likt vad gäller hanteringen av kostnader, anlita en extern part.

Inomstatlig lösning

Sametinget har för sina anställda SPV som pensionsadministratör. Detta följer direkt av att det rör sig om statligt anställda. Sametinget är vidare anslutna till SPV:s tjänst Enklare pensionshantering. Denna tjänst innebär att det är SPV som hanterar Sametingets administration av tjänstepensioner även i flertalet av de delar som normalt hanteras av arbetsgivaren.

Då det för Sametingets förtroendevalda inte rör sig om tjänstepensioner ligger det inte inom SPV:s obligatoriska uppdrag att hantera sådana pensioner (jfr 1 § förordningen [2007:832] med

instruktion för Statens tjänstepensionsverk). Förutom sitt obligatoriska uppdrag har SPV även möjlighet att åta sig andra uppdrag (3 § förordningen med instruktion för Statens tjänstepensionsverk). Det är t.ex. inom denna uppdragsverksamhet som SPV hanterar riksdagsledamöternas pensioner.

Regeringen har den 24 mars 2011 beslutat om principer för en affärsstrategi för SPV (Fastställande av affärsstrategi avseende Pensionsverksamhet på uppdrag, dnr S2011/54/ESA). Enligt denna affärsstrategi ska SPV åta sig nya uppdrag som avser administration av statliga pensionsbestämmelser. Om Sametinget beslutar om pension för sina förtroendevalda kommer dessa bestämmelser definitionsmässigt att vara statliga pensionsbestämmelser varför det bedöms som förenligt med de beslutade affärsstrategiska principerna att SPV skulle kunna fungera som administratör av en pensionslösning för Sametingets förtroendevalda.

Utomstatlig lösning

I likhet med valet av försäkringsgivare kan Sametinget välja att upphandla en privat pensionsadministratör. Det finns administratörer som sköter all pensionshantering inklusive anskaffandet av försäkringsgivare samt hjälp med framtagande av pensionsbestämmelser.

Med beaktande av att en pensionslösning för Sametinget kommer att omfatta endast ett fåtal personer kommer kostnaderna för ett avtal med en administratör med säkerhet att ligga under gränsen för en direktupphandling.

6 Pensionskostnader

6.1 Inledning

Kostnaden för en pensionslösning för förtroendevalda är helt beroende av hur eventuella pensionsvillkor är utformade samt hur Sametinget väljer att behandla pensionskostnaden. Vid en beräkning av pensionskostnader för Sametinget är det rimligt att utgå från ett system som antingen liknar det för kommunala förtroendevalda eller riksdagens förtroendevalda.

Sametingets hemställan avser pensioner åt förtroendevalda som är hel- eller deltidsarvoderade, dvs. förtroendevalda som har en betydande del av sina inkomster från sitt uppdrag inom Sametinget. I kommunallagen används begreppet heltid eller betydande del av heltid. Betydande del av heltid motsvarar där ett uppdrag som motsvarar minst 40 procent av heltid.

Sametinget har under en period fram till den 12 september 2017 haft två förtroendevalda som fullgör uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, styrelsens ordförande med en månatlig ersättning om 1 inkomstbasbelopp och vice ordföranden med en ersättning om 0,9 inkomstbasbelopp. Från och med den 12 september 2017 har Sametinget en förtroendevald med en månatlig ersättning om 1 inkomstbasbelopp (styrelsens ordförande) och 6 förtroendevalda med en ersättning om 0,4 inkomstbasbelopp (styrelsens övriga ledamöter).

För den del av en ersättning som överstiger en årlig ersättning om 7,5 inkomstbasbelopp är kostnaden för en pension förhållandevis mycket högre än för lägre inkomster då befintliga tjänstepensionssystem avser att kompensera intjänandet till allmän pension som inte sker för inkomster överstigande 7,5 inkomstbasbelopp. För inkomster understigande 7,5 inkomst-

basbelopp utgör tjänstepensionen bara ett komplement till den allmänna pensionen.

Med utgångspunkt i en hantering som överensstämmer med hur riksdag eller kommuner hanterar pensionskostnaderna tillkommer på pensionskostnaderna särskild löneskatt om 24,26 procent.

6.2 Kostnader för en pensionslösning liknande den som gäller för kommunala förtroendevalda

Systemet för kommunala förtroendevalda består av en premiebestämd ålderspension, sjukpension samt familjeskydd i form av ett efterlevandeskydd. Det kommunala systemet bygger i princip på en avsättning av pensionsavgiften för ålderspension baserat på procent av arvodet. För övriga förmåner som kan komma i fråga betalas dessa ut i den mån det blir aktuellt och utan att någon speciell pensionsavgift har satts av.

Räknat utifrån 2017 års inkomstbasbelopp uppgår den årliga kostnaden för ålderspension för en person med en månatlig ersättning om 1 inkomstbasbelopp till 128 952 kr.

För en person med en månatlig ersättning om 0,4 inkomstbasbelopp uppgår den årliga kostnaden för ålderspension till 13 284 kr.

Förutom kostnaden för ålderspension tillkommer kostnader för eventuellt utfallande sjukpension, efterlevande- och familjeskydd.

Vid en försäkringslösning blir premierna för ålderspension i princip desamma som ovanstående. Kostnaden för att t.ex. försäkra risken för en utfallande sjukpension är beroende av de enskilda individerna som ska försäkras varför den är svårberäknad. En genomsnittlig kostnad för att försäkra sjukpensionen för en exempelperson i 45-årsåldern med en månatlig ersättning om 1 inkomstbasbelopp kan beräknas uppgå till ungefär 1 500 kr per månad. En premiebefrielseförsäkring, dvs. en försäkring som gör att Sametinget inte behöver betala premier vid längre sjukdom, kan beräknas uppgå till ungefär 2 procent av premiekostnaden. En försäkring som täcker efterlevandeskydd bör understiga 100 kr per månad.

6.3 Kostnader för en pensionslösning liknande den som gäller för riksdagsledamöter

Systemet för riksdagsledamöter består av en förmånsbestämd ålderspension, sjukpension samt efterlevandeskydd.

Kostnaden för ålderspension för ett system likt riksdagsledamöternas är svårare att beräkna exakt än det kommunala då det är ett förmånsbestämt system. Då riksdagen inte betalar premier för sina pensionskostnader utan skuldför dessa utgår beräkningen här från en årlig skuldökning.

Med 2017 års inkomstbasbelopp och räknat på en person född 1960 med en månatlig ersättning på ett inkomstbasbelopp samt med en skuldränta på 0 procent rör det sig om en årlig pensionsskuldökning på ungefär 300 000 kr[5].

För en person med samma antaganden som ovan men med en månatlig ersättning om 0,4 inkomstbasbelopp uppgår den årliga pensionsskuldökningen till ungefär 5 000 kr.

Förutom kostnaden för ålderspension tillkommer kostnader för eventuellt utfallande sjukpension och efterlevandeskydd.

[5] Pensionsskulden avseende ålderspension skulle vid en fullt intjänad pension (beräknad intjänandetid på 30 år) enligt detta system uppgå till ungefär 8 300 000 kr. Beräkningen utgår bl.a. från livslängd och kan variera beroende på kön.

7 Ikraftträdande

Förslag: Ändringen i sametingslagen ska träda i kraft den 1 januari 2019.

Den nya bestämmelsen tillämpas inte på förmåner som har intjänats före ikraftträdandet.

Skälen för förslaget: Såsom konstaterats i avsnitt 3 har Sametinget redan i dag rätt att besluta om ekonomiska förmåner till förtroendevalda. Den föreslagna regleringen tydliggör detta. Det tidigaste datum som ändringen i sametingslagen (1992:1433) beräknas kunna träda i kraft är 1 januari 2019.

Bestämmelsen om Sametingets rätt att besluta om skäliga ekonomiska förmåner till förtroendevalda avser framtida förmåner efter att bestämmelsen trätt i kraft, dvs. den avser inte att utgöra ett stöd för retroaktiv ekonomisk ersättning. Detta ska framgå genom att det anges att den nya bestämmelsen om Sametingets rätt att besluta om skäliga ekonomiska förmåner till förtroendevalda i Sametinget inte tillämpas på förmåner som har intjänats före ikraftträdandet.

8 Ekonomiska och andra konsekvenser

Bedömning: Om Sametinget beslutar att införa en pensionslösning bör den kunna finansieras inom Sametingets förvaltningsanslag.

Skälen för bedömningen: Förslaget att tydliggöra att Sametinget har rätt att besluta om skäliga ekonomiska förmåner för förtroendevalda i Sametinget medför inga ekonomiska eller andra konsekvenser då Sametinget redan i dag har denna möjlighet.

Om det antas att Sametinget beslutar att förtroendevalda som tjänstgör på heltid eller betydande del av heltid ska ha rätt till pension kommer det att innebära en kostnadsökning för Sametinget. Hur stor kostnadsökningen kommer att bli beror på utformningen av en pensionslösning. Med utgångspunkt i de kostnader som redogjorts för i avsnitt 6 bedöms det som möjligt att inom Sametingets förvaltningsanslag (utgiftsområde 1 Rikets styrelse anslaget 3:1 *Sametinget*) utforma en tillfredsställande pensionslösning för förtroendevalda som tjänstgör heltid eller betydande del av heltid.

9 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i sametingslagen (1992:1433)

2 kap. 3 b §
Sametinget får besluta om skäliga ekonomiska förmåner för ledamöter och ersättare.

Paragrafen tydliggör att Sametinget får besluta om skäliga ekonomiska förmåner för förtroendevalda.

Med ekonomiska förmåner avses bl.a. arvode, reseersättning och pension. Ekonomiska förmåner kan också avse ersättning för kostnader för barntillsyn som uppkommer när förtroendevalda i Sametinget fullgör sina uppdrag. Att den ekonomiska förmånen ska vara skälig betyder dels att ersättningen inte kan bestämmas till ett alltför lågt belopp, dels att en övre gräns sätts för hur stora ersättningar som får betalas.

Förslaget behandlas i avsnitt 3.